

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ)

5^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 27/10/2023 με την εξής σύνθεση: Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Πρόεδρος, Μιχαήλ Οικονόμου-Εισηγητής, Μαρία Βύρρα, Μέλη.

Για να συνεξετάσει την προδικαστική προσφυγή, υπό Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1422/20.09.2023, της προσφεύγουσας ένωσης, με την επωνυμία «...» νομίμως εκπροσωπούμενης (εφ' εξής καλουμένη « πρώτη προσφεύγουσα»), και

την προδικαστική προσφυγή, υπό Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 1432/22.09.2023, του προσφεύγοντος ασκούντος ατομική επιχείρηση με την επωνυμία «...», με τον δ.τ. «...», νομίμως εκπροσωπούμενου (εφ' εξής καλουμένου «δεύτερος προσφεύγων»).

Κατά: «...» (εφ' εξής «αναθέτουσα Αρχή»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Του πρώτου παρεμβαίνοντος επί αμφοτέρων των προσφυγών, ασκούντος ατομική επιχείρηση με την επωνυμία «...», νομίμως εκπροσωπούμενου.

Της δεύτερης παρεμβαίνουσας επί της δεύτερης προσφυγής, με την επωνυμία «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την πρώτη προδικαστική προσφυγή, η προσφεύγουσα αιτείται να ακυρωθούν τα υπ' αριθμ. ... (26/08/2023), ... (12/09/2023) και η με αρ.πρωτ. ... Απόφαση κατακύρωσης της Επιτροπής Διενέργειας και Αξιολόγησης Ανοικτών Διαγωνισμών, για την ανάδειξη αναδόχου για την ... ήτοι: α)το... , β)... , γ)... , δ) ... και ε)... , για χρονικό διάστημα από 01/01/2024 έως 31/12/2024, καθ' ο μέρος δεν απορρίφθηκαν οι προσφορές των εταιρειών 1. ... 2 ... .

Με την δεύτερη προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθούν η υπ' αρ. αριθμ. πρωτ: ... /29-08-2023 απόφαση του ... καθώς και τα ενσωματωθέντα σε αυτήν Πρακτικά της Διενέργειας του Διαγωνισμού, η

υπ' αρ. αριθμ πρωτ: ...12-09- 2023 απόφαση του ... καθώς και τα ενσωματωθέντα σε αυτήν Πρακτικά της Διενέργειας του Διαγωνισμού, και κάθε άλλη συναφής πράξη ή παράλειψη, καθ' ο μέρος κρίθηκαν αποδεκτές οι προσφορές των οικονομικών φορέων 1... , 2... , 3... , και η πρώτη ανακηρύχθηκε ανάδοχος της σύμβασης.

Με τις οικείες παρεμβάσεις επιδιώκεται η απόρριψη των ένδικων προσφυγών, καθ' ο μέρος τις αφορούν.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε τον Εισηγητή

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, αμφότερες οι προσφεύγουσες καθώς και οι παρεμβαίνουσες συμμετείχαν στην επίμαχη υπ' αριθμ. .../2023 διακήρυξη, με αρ.πρωτ.:... , κάτω των ορίων, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αποκλειστικά βάσει τιμής, για την... , ήτοι: α)... , β)... , γ)... , δ) ... και ε)... , για χρονικό διάστημα από 01/01/2024 έως 31/12/2024, που στερούνται προσωπικού ... προϋπολογισθείσας αξίας εξήντα χιλιάδων ευρώ (60.000,00€) συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

2. Επειδή, ο ένδικος διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 (Α' 147) και η ένδικη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV αυτού, περί έννομης προστασίας, κατά την σύναψη δημοσίων συμβάσεων.

3. Επειδή, για την άσκηση της πρώτης προσφυγής, έχει καταβληθεί νόμιμο e-παράβολο, σύμφωνα με το άρθρο 363 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5 του ΠΔ 39/2017, με κωδικό ... , αξίας 600,00 €, ομού με το e-Παράβολο με την ένδειξη αυτόματης δέσμευσης [βλ. εκτύπωση από την ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ, όπου αναφέρεται ως κατάσταση παραβόλου «δεσμευμένο» και φέρεται ως «αυτόματης δέσμευσης»].

4. Επειδή, για την άσκηση της δεύτερης προσφυγής, έχει καταβληθεί νόμιμο e-παράβολο, σύμφωνα με το άρθρο 363 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 5 του ΠΔ 39/2017, με κωδικό ... , αξίας 600,00 €, ομού με το e-Παράβολο με την ένδειξη αυτόματης δέσμευσης [βλ. εκτύπωση από την ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ, όπου αναφέρεται ως κατάσταση παραβόλου «δεσμευμένο» και φέρεται ως «αυτόματης δέσμευσης»].

Αριθμός Απόφασης:1675,1676/2023

5. Επειδή, εν προκειμένω, η αναθέτουσα Αρχή απέστειλε στις 03/10/2023 και 05/10/2023, αντιστοίχως, εμπροθέσμως, δοθείσης της από 20/09/2023 και 22/09/2023 κατάθεσης των προσφυγών, τις απόψεις της, αιτούμενη την απόρριψη των ένδικων προσφυγών.

6. Επειδή, από την επισκόπηση του διοικητικού φακέλλου, ως προς την πρώτη προσφυγή και τις αιτιάσεις κατά της «...» προκύπτει, ότι η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...», παραβιάζει την ισχύουσα εργατική και κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία στην οικονομική της προσφορά και υπολείπεται κατά πολύ του ελάχιστου εργατικού κόστους. Συγκεκριμένα, η αμέσως ανωτέρω υπολογίζει και δηλώνει ως εξής: Πίνακας μηνιαίας ανάλυσης οικονομικής προσφοράς καθαριότητας – Στοιχεία αρθ.68 ν. 3863/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 ν. 4144/2013, για το χρονικό διάστημα από 01/01/2024 έως και την 31/12/2024 (Α) ...1. Ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά στις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές για το σύνολο των εργαζομένων, 2100,00 € μηνιαίως. 2. Ύψος των ασφαλιστικών εισφορών, με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, 881,00 € μηνιαίως ΣΥΝΟΛΟ (Α) 2981,00 € μηνιαίως. Είναι προφανές, ότι στο πεδίο «1. Ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές για το σύνολο των εργαζόμενων, μηνιαίως», που έχει δηλώσει 2100,00 € μηνιαίως, δηλαδή 2100,00€ χ 12 μήνες = 25200,00€ ετησίως / 5237 ώρες = 4,81€, δεν καλύπτει ούτε το ελάχιστο κόστος εργατοώρας, δηλαδή 34,84χ 6 ημέρες / 40 ώρες = 5,23€, χωρίς σε αυτό να συνυπολογίζεται το επιπλέον κόστος δώρων, επιδομάτων και κόστους αντικατάστασης προσωπικού λόγω άδειας. Γίνεται κατανοητό, ότι η εν λόγω προσφορά θα έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτη οικονομική προσφορά διαγωνιζομένου, η οποία δεν καλύπτει το ελάχιστο κόστος πάσης φύσεως νόμιμων αποδοχών. Όμως, ακόμη και το συνολικό ποσό του εργατικού κόστους, δηλαδή του ποσού, συμπεριλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών 2981,00€ χ 12 μήνες = 35772,00€ - 160€ υπέρ ... (8 εργαζόμενοι) γίνεται κατανοητό, ότι υπολείπεται κατά πολύ του ελάχιστου εργατικού κόστους, αφού το οικονομικό μέγεθος 35612,00€/5237 ώρες υπολογίζεται ως ένα μεικτό συνολικό κόστος ανά εργατοώρα, ήτοι 6,80€. Με βάση τις ισχύουσες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, το εργατικό κόστος πάσης φύσεως νόμιμων αποδοχών εργαζομένου, μιας ώρας, υπολογίζεται νομίμως

Αριθμός Απόφασης:1675,1676/2023

σε 6,6418ευρώ χωρίς τις εργοδοτικές εισφορές. Επομένως, το ελάχιστο συνολικό κόστος με τις εργοδοτικές εισφορές δεν μπορεί να υπολείπεται του $6,6418\text{€} \times (1 + 22,29\%) = 8,12\text{€}$ ανά εργατοώρα. Επομένως, το συνολικό κόστος μισθοδοσίας υπολείπεται του ελάχιστου εργατικού κόστους: $3558,03\text{€} - 2981,00\text{€} = 577,03\text{€}$ ανά μήνα ή $6924,36\text{€}$ το έτος. Περαιτέρω, η «...» όφειλε, για να έχει δικαίωμα συμμετοχής στον διαγωνισμό, είτε κατά την υποβολή της προσφοράς της είτε κατά το στάδιο προσκόμισης δικαιολογητικών να αποδείξει την πλήρωση του κριτηρίου 2.2.7- Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης», όπου αναφέρεται, ότι «Οι οικονομικοί φορείς για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης οφείλουν να συμμορφώνονται με τα ισχύοντα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης.». Αυτό θα μπορούσε να το κάνει με κάποιο πιστοποιητικό φορέα, το οποίο να πιστοποιεί την συμμόρφωσή της με τα ισχύοντα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης (ISO 9001 - 14001) ή έστω με μία βεβαίωση, ότι αυτά τηρούνται και εκκρεμεί η πιστοποίησή τους. Σε αντίθεση με τους όρους της διακήρυξης, η «...» έχει καταθέσει πρότυπα από άλλη εταιρεία, "...", τα οποία αφορούν στην εν λόγω εταιρεία και αφορούν όχι σε παροχή υπηρεσιών καθαριότητας αλλά σε παραγωγή αναλώσιμων υλικών καθαριότητας. Με βάση τα ανωτέρω, δεν αποδεικνύεται σε κανένα σημείο της προσφοράς της, ότι συμμορφώνεται με τα ισχύοντα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης. Τέλος, στην διακήρυξη αναφέρεται : «Κριτήρια Επιλογής 2.2.6 Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα - Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται: α) κατά την διάρκεια της τελευταίας τριετίας (2020,2021,2022) να έχουν εκτελέσει με επιτυχία τουλάχιστον δύο (2) συμβάσεις παροχής υπηρεσιών του συγκεκριμένου τύπου στο αντικείμενο της παρούσας Διακήρυξης, συνολικού ύψους ίσου ή μεγαλύτερου του 50% του συνολικού προϋπολογισμού της παρούσας Διακήρυξης». Επιπλέον αναφέρεται στο άρθρο 2.2.9.1. της διακήρυξης «Προς προκαταρκτική απόδειξη ότι οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς: α) δεν βρίσκονται σε μία από τις καταστάσεις της παραγράφου 2.2.3 και β) πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής των παραγράφων 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6 και 2.2.7 της παρούσης, προσκομίζουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους ως

Αριθμός Απόφασης:1675,1676/2023

δικαιολογητικό συμμετοχής, το προβλεπόμενο από το άρθρο 79 παρ. 1 και 3 του ν. 4412/2016 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με το επισυναπτόμενο στην παρούσα Παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986. Το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 και συμπληρώνεται από τους προσφέροντες οικονομικούς φορείς σύμφωνα με τις οδηγίες του Παραρτήματος 1». Από το ΕΕΕΣ όμως της εν λόγω εταιρείας προκύπτει, ότι μόνο μία σύμβαση καλύπτει τον ανωτέρω όρο 2.2.6, ήτοι ποσό 24193,55€ χωρίς ΦΠΑ για τα έτη 2020, 2021, 2022, καθώς καταθέτει δύο έργα, ένα για το 2022 και ένα για το 2023. Κατά συνέπεια, η προσφορά της «...» θα έπρεπε να απορριφθεί, καθώς δεν καλύπτει τα εν λόγω κριτήρια.

7. Επειδή, ως προς τις αιτιάσεις της πρώτης προσφεύγουσας κατά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...», λεκτέα τα κάτωθι. Ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...» θα έπρεπε στην προσφορά του να συμπεριλάβει το κόστος της εισφοράς υπέρ ... , είτε στο κόστος εργοδοτικών εισφορών, ως όφειλε, -δηλαδή το ποσό των (8 εργαζόμενοι χ 20€ ετησίως =) 160€ ετησίως ή 13,33€ μηνιαίως, καθώς η εν λόγω εισφορά αποτελεί εργοδοτική ασφαλιστική υποχρέωση,- είτε έστω στο διοικητικό κόστος. Από την επισκόπηση της οικονομικής του προσφοράς όμως προκύπτει, ότι δεν είναι δυνατόν να το έχει πράξει αυτό σε κανένα από τα δύο πεδία. Πιο συγκεκριμένα, ο οικονομικός φορέας «...», δηλώνοντας ως ύψος του προϋπολογισμένου ποσού, που αφορά στις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές, για το σύνολο των εργαζομένων, το ποσό 2.917,92 € μηνιαίως, σαφώς θα έπρεπε να δηλώνει, κατ' ελάχιστο και αντίστοιχα, ως ύψος των ασφαλιστικών εισφορών, με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, μηνιαίως το ποσό των 2.917,92 € χ 22,29% = 650,40 €, και επιπλέον 8 εργαζόμενους χ 20€ ετησίως = 160€ ετησίως ή 13,33€ μηνιαίως ως κόστος της εισφοράς υπέρ ... , δηλαδή θα έπρεπε να δηλώνει 663,73 € κατ' ελάχιστο, ως ύψος των ασφαλιστικών εισφορών, με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. Παρ' όλα αυτά, προκύπτει, ότι το συγκεκριμένο κόστος δεν το συμπεριέλαβε καθόλου στο συγκεκριμένο πεδίο, με αποτέλεσμα να υπολείπεται της οικονομικής του προσφοράς, κατά 663,73€-650,37€ = 13,36€ μηνιαίως ή 160,32€ στο σύνολο των εργοδοτικών εισφορών. Έτσι, σύμφωνα με όλα τα ανωτέρω, γίνεται

Αριθμός Απόφασης:1675,1676/2023

κατανοητό, ότι ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία ... δεν υπολόγισε την εισφορά υπέρ ... , ως όφειλε εκ του Ν. 3996/2011, άρθρο 89, για κανέναν από τους εργαζομένους, που δηλώνει στην οικονομική προσφορά του, και θα έπρεπε η προσφορά του να απορριφθεί ως απαράδεκτη, καθώς οι πίνακες της οικονομικής προσφοράς και ανάλυσης προσφοράς συμπληρώνονται, σύμφωνα με την κείμενη εργατική νομοθεσία, επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς.

8. Επειδή, επί της δεύτερης προσφυγής, λεκτέα τα κάτωθι. Με τον πρώτο λόγο της προδικαστικής προσφυγής του, ο δεύτερος προσφεύγων ισχυρίζεται, ότι, στην προκειμένη περίπτωση, η οικονομική προσφορά της εταιρείας «...» παρουσιάζει ουσιώδη ασάφεια/ασυμφωνία, όσον αφορά στο ύψος της τελικής προσφερόμενης τιμής. Στο αρχείο ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ που η αμέσως ανωτέρω εταιρεία προσκομίζει, αναφέρει: (ΣΤ) ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΡΟΣΦΕΡΘΕΙΣΑ ΜΗΝΙΑΙΑ ΤΙΜΗ (Α+Β+Γ+Δ+Ε) (ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.) 3938,00€ μηνιαίως. Αναγράφεται ολογράφως η συνολική προσφερθείσα μηνιαία τιμή (Α+Β+Γ+Δ+Ε) (ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.): Τρεις χιλιάδες εννιακόσια τριάντα οκτώ ευρώ 3938,00€ μηνιαίως. Αναγράφει, δηλαδή, η αμέσως ανωτέρω εταιρεία, σαφώς και ρητώς, ότι η συνολική μηνιαία τιμή της προσφοράς της είναι 3.938,00 ευρώ. Όμως, αν αθροισθούν οι επιμέρους τιμές της οικονομικής προσφοράς της, όπως αυτές αποτυπώνονται στον κάτωθι πίνακα αυτής (οικονομικής προσφοράς της), προκύπτει ποσό ύψους 3.939,00€.: (Α)... . 1. Ύψος του προϋπολογισμένου ποσού, που αφορά στις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές για το σύνολο των εργαζομένων, 2906,70,€ μηνιαίως 2. Ύψος των ασφαλιστικών εισφορών, με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά, 661,30€ μηνιαίως= ΣΥΝΟΛΟ (Α) 3568,00 μηνιαίως [&] (Β) Διοικητικό κόστος παροχής υπηρεσιών, για το σύνολο των κτηριακών εγκαταστάσεων, 40,006 μηνιαίως. (Γ) Κόστος αναλωσίμων υλικών καθαρισμού, για το σύνολο των κτηριακών εγκαταστάσεων, 85,006 μηνιαίως. (Δ) Εργολαβικό κέρδος, για το σύνολο των κτηριακών εγκαταστάσεων, 21,70€ μηνιαίως. (Ε) Νόμιμες κρατήσεις υπέρ Δημοσίου και κρατήσεις τρίτων. 5,44% υπέρ ..., η οποία επιβαρύνεται με χαρτόσημο 2% & επ' αυτού 20% εισφορά υπέρ ... και * 0,10% υπέρ της ΕΑΔΗΣΥ, η οποία επιβαρύνεται με χαρτόσημο 3% & επ' αυτού 20% εισφορά υπέρ... , 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, η οποία επιβαρύνεται με χαρτόσημο 2% &

Αριθμός Απόφασης:1675,1676/2023

επ' αυτού 20% εισφορά υπέρ ... 224,30€ μηνιαίως. Πράγματι, αν αθροισθούν οι επιμέρους τιμές του πίνακα, προκύπτει: (Α) 3.568,00+ (Β) 40,00+ (Γ) 85,00+ (Δ) 21,70+ (Ε) 224,30= 3.939,00€ μηνιαίως. Επομένως, προκύπτει ουσιώδης ασάφεια/ασυμφωνία, ως προς το ποια είναι εν τέλει η μηνιαία τιμή που προσφέρει η ... : 3.938,00 ευρώ, όπως η ίδια δηλώνει, ή 3.939,00 ευρώ, όπως προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους τιμών της προσφοράς της. Συνελόντι ειπείν, υπάρχει αναντιστοιχία ανάμεσα στην τελική τιμή που προσφέρει και στις επιμέρους τιμές της προσφοράς της. Δοθέντος ότι η ως άνω ασάφεια εντοπίζεται σε μηνιαία βάση, η ασυμφωνία των τιμών επιτείνεται για το συνολικό χρονικό διάστημα της σύμβασης (12 μήνες). Τούτο, διότι, αν ληφθεί, ως ορθή μηνιαία τιμή, το ποσό των 3.938,00 ευρώ, τότε η συνολική προσφερόμενη τιμή είναι 47.256,00 ευρώ. Αν όμως, ληφθεί, ως ορθή μηνιαία τιμή, το ποσό των 3.939,00 ευρώ, τότε η συνολική προσφερόμενη τιμή είναι 47.268 ευρώ. Οι αιτιάσεις του δεύτερου προσφεύγοντος, του οποίου η προσφορά σημειωτέον κατετάγη τέταρτη (4η), με βάση το ως άνω κριτήριο, εστιάζουν εν ολίγοις στο ότι η πρώτη προσφεύγουσα έχει δηλώσει στην οικονομική της προσφορά το ποσό των 3938,00 €, ενώ το άθροισμα των επιμέρους ποσών είναι 3939,00 € και, ως εκ τούτου, αυτός (δεύτερος προσφεύγων) αιτείται τον αποκλεισμό της (πρώτης προσφεύγουσας) από την διαγωνιστική διαδικασία. Σύμφωνα με την παρ. (1) του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, "... Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι". Σύμφωνα με την γραμματική διατύπωση του Νόμου, η πρώτη προσφεύγουσα τήρησε την εξ αυτού απορρέουσα υποχρέωση και υπολόγισε στην προσφορά της όλα τα ανωτέρω ζητούμενα, χωρίς κανένα από αυτά να μην θεωρείται εύλογο ή να υπολείπεται του ελάχιστου αποδεκτού. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 αλλά και με την οικεία διακήρυξη, "Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι

Αριθμός Απόφασης:1675,1676/2023

ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18". Οι υποχρεώσεις αυτές, άρα και ο έλεγχος που η Αναθέτουσα Αρχή καλείται να ασκήσει, σχετίζονται με τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας του κάθε προσφέροντος οικονομικού φορέα. Επιπλέον η αναφορά του νόμου σε ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, οι οποίες θα μπορούσαν να συστήσουν λόγο απόρριψης, αφορούν στο συνολικό ύψος της οικονομικής προσφοράς και όχι στο εύρος κάποιου επί μέρους μικρού τμήματος αυτής, που σε κάθε περίπτωση δεν σχετίζεται με την περιβαλλοντική, κοινωνικοασφαλιστική νομοθεσία, όπως εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, το ύψος της προσφοράς της πρώτης προσφεύγουσας αποτυπώνεται σαφώς στην οικονομική προσφορά του συστήματος, ως ποσό τελικής προσφοράς 3938,00 € μηνιαίως, καθώς και στο έντυπο της οικονομικής προσφοράς. Η πλημμέλεια αυτή κατά την παγία νομολογία (ΕπΑν ΣτΕ 219/2017 σκ.13^η) καθιστά ασαφή την προσφερόμενη τιμή και άγει σε απόρριψη της προσφοράς της τούτο δε, καθ' όσον η ασυμφωνία του συνολικού προσφερόμενου τιμήματος με το άθροισμα των καταχωρίσεων στα επιμέρους πεδία, που περιλαμβάνονται στην προσφορά, δεν μπορεί να θεωρηθεί ασάφεια ή σσωνος σημασίας ή ατέλεια ή επουσιώδης παράλειψη, δυνάμενη να διορθωθεί, μέσω της διαδικασίας υποβολής διευκρινίσεων του άρθρου 102, διότι τούτο θα είχε ως συνέπεια την αθέμιτη τροποποίηση της προσφοράς. Εν προκειμένω, από την επισκόπηση του διοικητικού φακέλλου, ως προς την δεύτερη προσφυγή και ως προς τις αιτιάσεις κατά του οικονομικού φορέα «...», λεκτέα τα εξής. Σύμφωνα με την ρητή απαίτηση της διάταξης του άρθρου 2.4.4 της Διακήρυξης, η τιμή, που δηλώνουν οι συμμετέχοντες, στο ΕΣΗΔΗΣ, πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να συμπίπτει με την αντίστοιχη συνολική τιμή, που δηλώνουν στο έντυπο της οικονομικής προσφοράς τους, ειδάλλως οι προσφορές απορρίπτονται ως απαράδεκτες, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις της Διακήρυξης. Εν προκειμένω, τούτο δεν συμβαίνει, καθ' ότι στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ αναγράφεται, στο πεδίο της συνολικής τιμής, 3.884 ευρώ, στο δε έντυπο της οικονομικής του προσφοράς αναγράφεται, ότι η συνολική τιμή είναι 46.608,00 ευρώ. Επομένως, με βάση την αρχή της τυπικότητας, που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, και το γεγονός, ότι ο προκείμενος διαγωνισμός απαιτούσε σύμπτωση των τιμών συστήματος

Αριθμός Απόφασης:1675,1676/2023

ΕΣΗΔΗΣ και υποδείγματος οικονομικής προσφοράς, η προσφορά του οικονομικού φορέα «...» είναι απορριπτή. Άλλωστε, η πλημμέλεια αυτή κατά την προαναφερθείσα νομολογία στην ανωτέρω σελίδα της παρούσας καθιστά ασαφή την προσφερόμενη τιμή και άγει σε απόρριψη της προσφοράς της. Τούτο δε, καθ' όσον η αναντιστοιχία, που εντοπίζεται ανάμεσα στην τιμή, που δηλώνει στην πλατφόρμα ΕΣΗΔΗΣ, και στην τιμή, που προκύπτει από τους πίνακες της οικονομικής προσφοράς του, συνιστά ουσιώδη ασάφεια της προσφοράς, μη δυνάμενη να διορθωθεί μέσω παροχής διευκρινίσεων, διότι δεν είναι αντικειμενικά εξακριβώσιμο ποια είναι εν τέλει η τιμή, που προσφέρει η εταιρεία «...» στην προσφορά του. Άλλωστε, η ανωτέρω πλημμέλεια αφορά σε όρους, που έχουν τεθεί επί ποινή αποκλεισμού στην διακήρυξη αλλά και, αντικειμενικώς, καθιστά μη συγκρίσιμη την προσφορά, αφού απαιτείται μαθηματικός υπολογισμός από την αναθέτουσα, κάτι που, ωστόσο, δεν συνάδει ούτε με την αρχή της τυπικότητας, που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, ούτε άλλωστε με την αρχή της ίσης μεταχείρισης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα θα έπρεπε να προβεί σε υπολογισμούς, που αφορούν στο σύνολο της προσφοράς, επιχειρώντας περαιτέρω να θεραπεύσει πλημμέλεια της προσφοράς του εν λόγω διαγωνιζομένου, που μάλιστα αφορά σε όρο, που η ίδια έθεσε επί ποινή αποκλεισμού (ΕΑΔΗΣΥ 559/2023).

9. Επειδή, τέλος, εν σχέσει προς τις αιτιάσεις του δεύτερου προσφεύγοντος, ως προς τον υπολογισμό του εργατικού κόστους της «...», λεκτέα *mutatis mutandis*, όσα εκρίθησαν ως προς την πρώτη προσφυγή. Η αυτή σκέψη προσήκει και ως προς την αιτίαση, που αφορά στην παράλειψη προσκόμισης του πιστοποιητικού ISO. Συμπληρωματικώς ως προς την αιτίαση, ότι η «...» δεν προσκόμισε ασφαλιστήριο συμβόλαιο, λεκτέο, ότι στο άρθρο 2.2.9.2 της Διακήρυξης προβλέπεται: «B.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν δημοσιευμένους Ισολογισμούς των τελευταίων τριών (3) διαχειριστικών χρήσεων (2020,2021,2022), σε περίπτωση που υποχρεούνται στην έκδοση Ισολογισμών ή αντίγραφο του εντύπου Ε3 των τριών (3) προηγούμενων ετών. Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο. Επίσης

Αριθμός Απόφασης:1675,1676/2023

προσκομίζουν αντίγραφο ασφαλιστηρίου συμβολαίου για την κάλυψη της παρ.2.2.5 περ.2.». Επομένως, ο προσωρινός ανάδοχος, με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης, όφειλε να προσκομίσει, μεταξύ άλλων, και αντίγραφο ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

10. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει το κρινόμενο αίτημα της πρώτης προσφυγής να γίνει δεκτό, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη, κατά το σκεπτικό, να απορριφθεί η παρέμβαση και να επιστραφεί το παράβολο της προσφεύγουσας.

11. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει το κρινόμενο αίτημα της δεύτερης προσφυγής να γίνει δεκτό, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη, κατά το σκεπτικό, να απορριφθεί η παρέμβαση και να επιστραφεί το παράβολο της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την πρώτη προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη, κατά το σκεπτικό.

Απορρίπτει τις παρεμβάσεις επ' αυτής.

Δέχεται την δεύτερη προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη, κατά το σκεπτικό.

Απορρίπτει την παρέμβαση επί της προσφυγής.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου της πρώτης προσφεύγουσας.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου της δεύτερης προσφεύγουσας.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 27/10/2023 και εκδόθηκε στις 15/11/2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ ΣΚΙΑΝΗ

ΗΛΕΚΤΡΑ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ